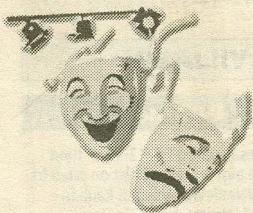

Ooperi esietendus

Manuel de Falla «Lühike elu»

Muusikaline juht ja dirigent Jüri Alperten, lavastaja Neeme Kuningas, kunstnik Pille Jänes, valguskunstnik Airi Eras. Osades Nadia Kurem, Bernardo Villalobos, Riina Aireenne, Jassi Zahharov jt.

Estonia teatris 21. septembril

Lühike elu täis kirge ja armastust

KERSTI INNO

Klassikaraadio toimetaja

Rahvusooperi Estonia repertuaaripaletti rikastasid kolmel öhtul Hispaania värvid. Manuel de Falla ooperiga «La vida breve» ehk «Lühike elu» avati reedel hooaeg, laupäeval lõpetati Vox Est Fest ja pühapäeval tähistati Hispaania rahvuspüha.

Carlos Fernández Shaw libretole loodud lüürilist draamat «La vida breve» pidas helilooja ise esimeseks tõeliseks teoseks oma loomingus. Paraku on Madridi San Fernando Kaunite Kunstide Kuningliku Akadeemia ooperikonkursi võiduteost aastast 1905 varem vaid kolmel korral lavastatud (Nizzas, Pariisis ja Madridis).

Põhjusi võib leida süžee lihtsuses: Granada tütarlaps Salud armastab Pacot, viimane aga reedab ta ja jätab pärast võrgutamist maha, et abielluda oma ühiskonnakihti kuuluva naise Carmelaga. Reetmisest teada saanud, tungib Salud Carmela majja, kus parajasti toimub Carmela ja Paco pulmapidu. Salud paiskab oma reetjale näkku süüdistusi ja sureb...

Sisemiselt dünaamiline

Selles lihtsas, ent paradoksaalses surmalooos pole erilist lavalist tegevust, dünaamika on pigem sisemine, toimub tege- laste hinges. Olustik, meeleolu ja seisundid väljenduvad muusikas, peamiselt orkestripartiis, mis on tõeliselt kaasakiskuv, kaunis ja kontrastiderohke.

Jüri Alperteni dirigeerimi-

mängulistest kontrastidest, mida kuuleme muusikas. See-eest on veenva, iseteadliku ja hispaanialikult uhke naise rolli loonud Julia Botvina Carmela osas, kuigi suud on tal võimalus avada vaid üheksainsaks repliigiks.

Kulminatsiooniks tants

Külalissolist Bernardo Villalobos on loonud võluva võrgutaja ning särava ja uhke hoiakuga peigmehe Paco, olgugi et tedagi tundub kammitsevat meie lavastuse põhjamine vaoshoitus...

Tema stiilitundlik laulmine on aga nauditav nii põhirollis kui asendades Hispaaniast tulemata jäänud solisti pulma- muusikuna (seda rolli jagas ta kitarrist Meelis Milliga).

Õnnestumised on ka Riina Aireenne elutarga vanaema roll ja Jassi Zahharovi onu Sarvaor. Koor on enamasti delikaatselt kommenteeriv, kuid teise vaatuse alguses võluvad mõned koori naised nappide, ent mõjuvate hispaanialike pilkude ja žestidega.

Etenduse kulminatsiooniks kujunes aga särav tants Claudia Sevtsenko, Heidi Rajangu ja Indrek Arula esituses (Claudia Sevtsenko koreograafia), kus nelja minuti jooksul mängiti kehakeeles ehthispaanialikult kirklikult ja samas vaoshoitult läbi kogu traagiline ja õilistatud armastuse lugu.

Ooperit mängitakse kokkuleppel agentuuriga Editions Max Esching ning loodetavasti on seda kevadel taas võimalik näha.

«La vida breve» pidas helilooja ise esimeseks tõeliseks teoseks oma loomingus. Paraku on Madridi San Fernando Kaunite Kunstide Kuningliku Akadeemia ooperikonkursi võiduteost aastast 1905 varem vaid kolmel korral lavastatud (Nizzas, Pariisis ja Madridis).

Põhjusi võib leida süžee lihtsuses: Granada tütarlaps Salud armastab Pacot, viimane aga reedab ta ja jätab pärast võrgutamist maha, et abielluda oma ühiskonnakihti kuuluva naise Carmelaga. Reetmisest teada saanud, tungib Salud Carmela majja, kus parajasti toimub Carmela ja Paco pulmapidu. Salud paiskab oma reetjale näkku süüdistusi ja sureb...

Sisemiselt dünaamiline

Selles lihtsas, ent paradoksaalses surmaloo pole erilist lavalist tegevust, dünaamika on pigem sisemine, toimub tege- laste hinges. Olustik, meeolu ja seisundid väljenduvad muusikas, peamiselt orkestripartiis, mis on tõeliselt kaasakiskuv, kaunis ja kontrastiderohke.

Jüri Alperteni dirigeerimisel musitseeriv orkester haarab publiku emotsionaalsete lainetega kaasa, järjest pinget kruvides. Juba esimestest taktidest sünge ja halba ennustav meeolu pöördub ikka ja jälle fataalselt tagasi, lastes vahepeal puhkeda armukirel ja pulmatrallil.

De Falla kodukoha Andalusia intonatsioonid vahelduvad veristliku ja impressionistliku muusikaga. Ent pinge on vaoshoitud, otsekui sordiini all. Lavakujundus (Pille Jänes, Airi Eras) on lihtne, stiilne, sümbolistlik – peamine kujund surnud armastust kujutav raagus puu.

Neeme Kuninga lavastuses on rohkesti ruumi muusikal ja sisemiselt dünaamilisel. Nadia Kurem peategelasena Saludi osas laulab end usutavalt armastajaks-kannatajaks. Puudu jääb ehk hispaanialikkusest ja

gugi et tedagi tundub kammitsevat meie lavastuse põhjamine vaoshoitus...

Tema stiilitundlik laulmine on aga nauditav nii põhirollis kui asendades Hispaaniast tulemata jäänud solisti pulma- muusikuna (seda rolli jagas ta kitarrist Meelis Milliga).

Õnnestumised on ka Riina Airene elutarga vanaema roll ja Jassi Zahharovi onu Sarvaor. Koor on enamasti delikaatselt kommenteeriv, kuid teise vaatuse alguses võluvad mõned koori naised nappide, ent mõjuvate hispaanialike pilkude ja žestidega.

Etenduse kulminatsiooniks kujunes aga särav tants Claudia Sevtsenko, Heidi Rajangu ja Indrek Arula esituses (Claudia Sevtsenko koreograafia), kus nelja minuti jooksul mängiti kehakeeles ehthispaanialikult kirglikult ja samas vaoshoitult läbi kogu traagiline ja õilistatud armastuse lugu.

Ooperit mängitakse kokkuleppel agentuuriga Editions Max Esching ning loodetavasti on seda kevadel taas võimalik näha.

«Lühikese elu» kulminatsiooniks kujunes mõneminutiline tantsunumber.

HARRI ROSPU